

Parlament de
les Illes Balears
ANNEX 20

Import estimat dels beneficis fiscals de l'exercici pressupostari de 2024

1. Marc legal i concepte de *benefici fiscal*

La manifestació dels beneficis fiscals és una exigència de la Unió Europea, tant per als estats com per a les comunitats autònomes. La Directiva 2011/85/UE del Consell, de 8 de novembre de 2011, sobre els requisits aplicables als marcs pressupostaris dels estats membres (DOUE de 23 de novembre), estableix en l'article 14.2 que «els estats membres han de publicar informació detallada sobre la incidència dels beneficis fiscals en els ingressos».

El concepte de *benefici fiscal* ja s'esmenta en l'article 134.2 de la Constitució Espanyola, que, a aquest efecte, disposa que «Els pressuposts generals de l'Estat tindran caràcter anual, inclouran la totalitat de les despeses i ingressos del sector públic estatal i s'hi consignarà l'import dels beneficis fiscals que afectin els tributs de l'Estat». En igual sentit es pronuncia l'article 33.2 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària (BOE de 27 de novembre). Habitualment aquesta memòria forma part de l'informe economicofinancer que acompanya el projecte de la llei de pressuposts.

Per la seva banda, la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes (segons la redacció donada per la Llei orgànica 5/2001, de 13 de desembre, complementària a la Llei general d'estabilitat pressupostària), disposa en l'article 21.1 que «Els pressuposts de les comunitats autònomes han de tenir caràcter anual i el mateix període que els de l'Estat, han d'atendre el compliment del principi d'estabilitat pressupostària, incloure la totalitat de les despeses i ingressos dels organismes i entitats que la integren, i s'hi ha de consignar l'import dels beneficis fiscals que afectin tributs atribuïts a aquestes comunitats».

En l'àmbit autonòmic, la Llei 14/2014, de 29 de desembre, de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, disposa que s'ha d'adjuntar a l'avantprojecte de la llei de pressuposts generals de la comunitat autònoma una estimació de l'import dels beneficis fiscals que afectin els tributs estatals cedits i els impostos propis detallat per figures tributàries.

Ara bé, no hi ha una definició precisa de benefici fiscal en la normativa tributària ni en la bibliografia especialitzada. No obstant això, en la pràctica, es convé que un component del tribut constitueixi un incentiu fiscal quan es tracti d'una exempció, d'una reducció dels rendiments, de la base imposable o de la base liquidable, d'un tipus reduït de gravamen, d'una bonificació o deducció de la quota impositiva, o d'una devolució de la quota diferent de la motivada per retencions o pagaments a compte efectuats amb anterioritat a la liquidació del tribut, amb independència de la finalitat que persegueixi i de l'amplitud del col·lectiu de contribuents o del sector econòmic al qual es dirigeixi.

Aleshores, podem definir el pressupost de beneficis fiscals (d'ara endavant, PBF) com l'expressió xifrada anual de l'estimació de la previsible disminució de la recaptació tributària de la comunitat autònoma de les Illes Balears com a conseqüència de l'existència d'incentius fiscals orientats a l'assoliment de determinats objectius de política econòmica i social. La valoració s'efectua d'acord amb el «criteri de caixa» o moment en què es produeix la minva d'ingressos.

2. Beneficis fiscals per tribut

L'import total dels beneficis fiscals amb incidència al pressupost de l'exercici de 2024 ascendeix a 1.989 milions d'euros, d'acord amb els diferents beneficis fiscals establerts per a cadascuna de les figures tributàries al llarg dels anys i vigents l'any 2024.

La comunitat autònoma obté ingressos de tributs cedits i de tributs propis. Respecte als tributs cedits, els beneficis fiscals que s'han de considerar són tant els establerts en les normes estatals reguladores dels diferents tributs cedits afectats com els establerts per la CAIB en l'exercici de les seves competències normatives sobre tributs cedits establertes per la normativa reguladora de la cessió de tributs per l'Estat a les comunitats autònomes.

La Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, és la norma que fixa el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i estableix el marc normatiu de cessió de tributs. Aquest marc normatiu ha evolucionat i s'ha adaptat als diferents sistemes de finançament de les comunitats autònomes de règim comú mitjançant les modificacions successives d'aquesta Llei orgànica.

Parlament de les Illes Balears

Finalment, amb la finalitat principal de dotar de més claredat la normativa autonòmica en matèria de tributs cedits per l'Estat, s'aprova el Decret legislatiu 1/2014, de 6 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de les disposicions legals de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de tributs cedits per l'Estat.

Per a més transparència i claredat dels beneficis fiscals dels tributs, se separen els impostos entre directes i indirectes i, posteriorment, es classifiquen conforme a quina administració té atribuïda la competència normativa de cadascun.

2.1. Imposts directes

2.1.1. Impost sobre la renda de les persones físiques

L'estimació dels beneficis fiscals en l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF) que l'Administració de l'Estat proposa incorporar en el PBF de les comunitats autònomes l'ha dut a terme el Servei d'Estudis Tributaris i Estadístiques de l'Agència Estatal de l'Administració Tributària (AEAT) i la Direcció General de Tributs del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública.

La metodologia de càlcul que s'ha emprat per a l'estimació consisteix bàsicament en l'aplicació d'un sistema de microsimulació sobre les bases de dades disponibles que contenen informació individualitzada dels diferents col·lectius de contribuents.

A continuació, es diferencien els beneficis fiscals derivats de la normativa autonòmica (l'import dels quals ascendeix a uns 20 milions d'euros) dels beneficis fiscals derivats de la normativa estatal (que ascendeixen a 255 milions d'euros):

I. Beneficis fiscals derivats de la normativa autonòmica

Ateses les dades subministrades per l'AEAT corresponents a les declaracions de l'IRPF de l'exercici de 2022 i tenint en compte que en el Projecte de Llei de pressuposts generals de la CAIB per a 2024 no es produeixen canvis normatius que afectin els beneficis fiscals ja existents, es poden estimar els costos següents per tipus de deducció:

- a) Deducció per despeses d'adquisició de llibres de text: 5 milions d'euros.
- b) Deducció per donacions a determinades entitats que tinguin per objecte el foment de la llengua catalana: 0,02 milions d'euros.
- c) Deducció per als declarants amb discapacitat física, psíquica o sensorial o amb descendents amb aquesta condició: 2,24 milions d'euros.
- d) Deducció per donacions, cessions d'ús o contractes de comodat i convenis de col·laboració empresarial, relatives al mecenatge cultural, científic i de desenvolupament tecnològic i al consum cultural i esportiu: 0,04 milions d'euros.
- e) Deducció per despeses d'aprenentatge extraescolar d'un idioma estranger: 0,60 milions d'euros.
- f) Deducció en concepte d'inversió en l'adquisició d'accions o de participacions socials de noves entitats o de creació recent: 0,08 milions d'euros.
- g) Deducció per despeses en la millora de la sostenibilitat de l'habitatge habitual: 1,78 milions d'euros.
- h) Deducció per donacions a determinades entitats destinades a la investigació, el desenvolupament científic o tecnològic i la innovació: 0,03 milions d'euros.
- i) Deducció per l'arrendament de l'habitatge habitual al territori de les Illes Balears a favor de determinats col·lectius (joves, discapacitats, famílies nombroses i famílies monoparentals): 3,39 milions d'euros.
- j) Deducció per arrendament de béns immobles al territori de les Illes Balears destinats a habitatge: 0,99 milions d'euros.
- k) Deducció per arrendament de l'habitatge al territori de les Illes Balears derivat de residència per motius laborals: 0,54 milions d'euros.

Parlament de les Illes Balears

- l) Deducció per cursar estudis d'educació superior fora de l'illa de residència habitual: 2,33 milions d'euros.
- m) Deducció per despeses relatives als descendents o acollits menors de sis anys per motius de conciliació: 2,88 milions d'euros.
- n) Deducció per donacions a entitats del tercer sector: 0,03 milions d'euros.
- o) Deducció per compensar l'increment del cost dels préstecs o crèdits hipotecaris amb interès variable: 0,37 milions d'euros.
- p) Persones acollides pel conflicte d'Ucraïna i donacions: 0,05 milions d'euros.

De conformitat amb tot això, la disminució de recaptació pel conjunt de deduccions autonòmiques en l'IRPF ascendeix a 20,4 milions d'euros.

II. Beneficis fiscals derivats de la normativa estatal

Per estimar els beneficis fiscals en l'IRPF derivats de la normativa estatal, el Servei d'Estudis Tributaris i Estadístiques de l'AEAT i la Direcció general de Tributs del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, seguint els criteris emprats en pressuposts i tenint en compte la normativa vigent de l'IRPF, han agrupat els elements de l'impost que generen beneficis fiscals i són susceptibles de quantificació en quatre grups, als quals corresponen els imports següents en concepte de beneficis fiscals:

- a) Reduccions a la base imposable: 140 milions d'euros.
- b) Especialitats de les anualitats per aliments: 4 milions d'euros.
- c) Deduccions en la quota: 34 milions d'euros.
- d) Exempcions: 77 milions d'euros.

Això dona com a resultat un total 255 milions d'euros en concepte de beneficis fiscals derivats de la normativa estatal.

En conseqüència, l'import dels beneficis fiscals que afecten l'impost sobre la renda ascendeix a uns 275 milions d'euros.

2.1.2. Impost sobre el patrimoni

Es manté la bonificació autonòmica del 90% de la part proporcional de la quota que correspongui a la titularitat de ple domini dels béns de consum cultural als quals fa referència l'article 5 de la Llei 3/2015, de 23 de març, per la qual es regula el consum cultural i el mecenatge cultural, científic i de desenvolupament tecnològic, i s'estableixen mesures tributàries.

A l'efecte de la Llei esmentada, s'entén per consum cultural l'adquisició per les persones físiques o jurídiques de productes culturals com les obres de creació artística, pictòriques o escultòriques, en qualsevol dels formats, que siguin originals i que l'artista hagi elaborat íntegrament i que siguin úniques o seriades. S'exclouen els objectes d'artesanía i les reproduccions.

Segons les dades proporcionades per l'AEAT, la bonificació autonòmica de les Illes Balears de l'any 2024 suposarà una pèrdua de recaptació d'uns 0,01 milions d'euros.

D'altra banda, l'import del benefici fiscal derivat dels béns exempts per normativa estatal ascendeix a 361 milions d'euros.

En conseqüència, l'import dels beneficis fiscals que afecten l'impost sobre el patrimoni ascendeix a uns 361 milions d'euros.

2.1.3. Impost sobre successions i donacions

La recent modificació operada pel Decret Llei 4/2023 suposa, d'una banda, la creació d'una bonificació del 100 % per a les herències dels grups I i II i, d'una altra, la bonificació d'un

Parlament de les Illes Balears

50 % de la quota per a les dels grups IIIA i IIIB, bonificació que es redueix a un 25 % si els hereus d'aquests darrers grups coincideixen amb els dels grups I i II.

Aquestes bonificacions deixen sense gairebé incidència les reduccions per als grups I i II regulades en el Decret legislatiu 1/2014, de 6 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de les disposicions legals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria de tributs cedits per l'Estat, i suposen una gran minoració de les aplicables al grup III.

Com a conseqüència d'això, les úniques reduccions que tindran certa aplicació seran les aplicables als grups III i IV. D'una forma més explícita:

- La reducció per parentiu, de 8.000 euros per al grup III i de 1.000 euros per al grup IV, el cost de la qual es pot estimar en uns 1,8 milions d'euros.
- La reducció per discapacitat, el cost de la qual s'estima en uns 0,6 milions d'euros.
- La reducció per adquisició d'habitatge de fins a 180.000 euros, quan l'hereu sigui un col·lateral de més de 65 anys que hagi conviscut un mínim de dos anys amb el causant, amb un cost d'uns 1,1 milions d'euros.
- Les reduccions empresarials a favor de col·laterals de fins al tercer grau (grup III) quan no hi hagi descendents dels grups I i II, la pèrdua de recaptació de les quals es pot estimar en uns 0,9 milions d'euros.

A tot això cal afegir-hi el cost de les bonificacions per als grups I, II i III, que s'estimen segons dades de l'ATIB en uns 58 milions d'euros.

En conseqüència, la quantia dels beneficis fiscals en aquest impost s'estima en uns 62 milions d'euros.

2.2. Imposts indirectes

2.2.1. Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats

Després de la recent reforma operada pel Decret Llei 4/2023, de 18 de juliol, s'amplien els beneficis fiscals existents en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats:

- D'una banda, es crea un nou tipus reduït del 2% quan l'immoble adquirit hagi de constituir l'habitatge d'un menor de 36 anys, d'una família nombrosa o monoparental, o d'un subjecte que pugui aplicar-se el mínim per discapacitat d'ascendents o descendents en l'IRPF, el cost del qual s'estima, segons dades de l'ATIB, en uns 3 milions d'euros. Aquest cost és el cost extra que es genera respecte a l'aplicació del tipus reduït actual del 4 %, el cost del qual es comenta més endavant.
- D'una altra, s'estableix una nova bonificació del 100% en l'impost en el cas d'adquisicions d'immobles destinats a ser el primer habitatge de menors de 30 anys i discapacitats, la qual cosa suposa un cost extra respecte del tipus reduït actual del 4% d'uns 10 milions d'euros.

Respecte a la resta de beneficis fiscals ja en vigor, els imports estimats segons dades de l'ATIB es detallen a continuació.

En transmissions patrimonials oneroses:

- a) Tipus reduït del 4% per a l'adquisició de l'habitatge habitual que no excedeixi els 270.151,20 euros: 25,69 milions d'euros.
- b) Tipus reduït del 3,5% per a l'adquisició d'immobles que hagin de constituir seu de domicili fiscal o centre de treball d'empreses de nova creació: 0,12 milions d'euros.
- c) Tipus reduït del 0,5% per a l'adquisició d'immobles del Parc Balear d'Innovació Tecnològica: 0,11 milions d'euros.
- d) Tipus reduït del 4% per a l'adquisició d'immobles sense renúncia a exempció de l'IVA: 1,1 milions d'euros.
- e) Tipus reduït de l'1% per a l'adquisició de béns mobles inscrits al Catàleg de patrimoni històric o el Registre de béns d'interès cultural de les Illes Balears: 0 milions d'euros.

Parlament de les Illes Balears

f) Tipus reduït de l'1% per a l'adquisició de béns mobles imprescindibles per a la pràctica de l'esport: 0 milions d'euros.

g) Tipus específic del 0% per a l'adquisició de ciclomotors i de vehicles classificats amb el distintiu ambiental de la Direcció General de Trànsit de vehicles de zero emissions, i del 2 % per a l'adquisició de vehicles classificats amb el distintiu ambiental de vehicles ECO: 0,1 milions d'euros.

En actes jurídics documentats:

a) Tipus reduït del 0,1% per a la constitució i la cancel·lació de drets reals a favor de societats de garantia recíproca: 0,22 milions d'euros.

b) Tipus reduït de l'1,2% per a l'adquisició del primer habitatge habitual que no excedeixi els 270.151,20 euros: 0,81 milions d'euros.

c) Tipus reduït del 0,1% per a hipoteques unilaterals a favor de l'Administració en garantia d'ajornaments o fraccionaments de deutes: 0 milions d'euros.

d) Tipus reduït del 0,6% per a l'adquisició de béns mobles inscrits al Catàleg de patrimoni històric o el Registre de béns d'interès cultural de les Illes Balears: 0 milions d'euros.

En conseqüència, el cost dels beneficis fiscals d'aquesta figura tributària s'estima en uns 41 milions d'euros.

2.2.2. Cànon de sanejament d'aigües

El cànon de sanejament d'aigües és un impost propi de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que recau sobre l'abocament d'aigües residuals manifestat a través del consum -real, potencial o benvolgut- d'aigües de qualsevol procedència, amb excepció de les aigües pluvials recollides en aljubs o cisternes. L'import recaptat es destinarà íntegrament, deduïts els costos de gestió, al finançament de les actuacions de política hidràulica que siguin competència del Govern de les Illes Balears.

Per al càlcul de l'estimació dels beneficis fiscals per a l'any 2024, es tenen en compte les exempcions i bonificacions següents:

- Exempcions: exempció de l'abocament d'aigües residuals dut a terme per les explotacions agrícoles, ramaderes, forestals o mixtes, i de l'aigua destinada als serveis públics d'extinció d'incendis. Així mateix, queda exempt l'abocament d'aigües residuals que es posi de manifest a través del consum per captació directa d'aigües superficials o subterrànies dels mateixos usuaris, sempre que s'utilitzi per a reg en usos agrícoles.
- Bonificació subjectiva: bonificació del 75% de la quota fixa corresponent a habitatges, quan el contribuent no disposi d'ingressos anuals atribuïbles a la unitat familiar superiors al salari mínim interprofessional multiplicat pel coeficient 1,25.
- Bonificació objectiva: bonificació del 50% sobre la quota meritada a les zones que no comptin amb depuradora en servei.
- Bonificació per reutilització d'aigua depurada: bonificació del 50% sobre les quotes mensuals del cànon meritades pel subjecte passiu, sempre que el 60 % o més de l'aigua consumida provengui de la reutilització d'aigua depurada.
- Bonificació de jardins històrics: bonificació del 75 % sobre la quota corresponent a jardins històrics.

L'ATIB estima que l'import dels beneficis fiscals conseqüència d'aplicar les esmentades exempcions i bonificacions ascendeix a 7,2 milions d'euros.

2.2.3. Impost sobre estades turístiques

Aquest impost propi de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, aprovat per la Llei 2/2016, de 30 de març, de l'impost sobre estades turístiques de les Illes Balears i de mesures d'impuls del turisme sostenible, sotmet a tributació la capacitat econòmica del contribuent, persona física, per raó de les estades que faci als establiments turístics.

Parlament de les Illes Balears

L'impost preveu dos tipus de beneficis fiscals:

i. Les exempcions esmentades en l'article 5:

a) Les estades de menors de 16 anys.

b) Les estades que es facin per causes de força major.

c) Les estades que faci qualsevol persona per motius de salut, i també les de les persones que l'acompanyin, sempre que pugui justificar-se documentalment que les estades responen a la necessitat de rebre prestacions d'atenció sanitària que formin part de la cartera de serveis del sistema sanitari públic de les Illes Balears.

d) Les estades subvencionades per programes socials de les administracions públiques de qualsevol estat de la Unió Europea.

ii. Les bonificacions previstes en l'article 13.2:

a) Una bonificació del 75% sobre la quota tributària íntegra per a les estades que es facin en temporada baixa.

b) Una bonificació del 50% sobre la quota tributària íntegra (o, si escau, minorada per l'aplicació de la bonificació anterior) corresponent als dies novè i següents en tots els casos d'estades en un mateix establiment turístic superiors als vuit dies.

Pel que fa a les exempcions, segons dades de l'IBESTAT de 2019, el nombre d'estades de menors de 16 anys a establiments hotelers va ser de 0,68 milions en temporada alta i de 0,05 milions en temporada baixa. Si prenem una mitjana de 2 euros per estada en temporada alta i de 0,5 euros en temporada baixa, la quantitat resultant és d'1,38 milions d'euros.

Segons les dades de l'IBESTAT de 2019 corresponents a establiments hotelers, les bonificacions són les següents:

- Estades en temporada baixa de menys de nou dies: 6,21 milions.
- Estades de nou o més dies en temporada baixa: 2,93 milions.
- Estades de nou o més dies en temporada alta: 17,58 milions.

Si prenem com a ingrés mitjà el de 0,5 euros en temporada baixa i el de 2 euros en temporada alta, l'import de les bonificacions serà el següent:

- Estades en temporada baixa de menys de nou dies: 6,21 milions d'estades x 1,5 euros/estada = 9,31 milions d'euros (el cost mitjà de 2 euros bonificat al 75% suposa una reducció d'1,5 euros per estada).
- Estades en temporada baixa de nou o més dies: 2,93 milions d'estades x 1,75 euros/estada: 5,13 milions d'euros (el cost mitjà és de 2 euros, però està bonificat al 75% i al 50% acumulativament, la qual cosa ens dona un pagament efectiu d'uns 0,25 euros i suposa un estalvi d'1,75 euros per estada).
- Estades de nou o més dies en temporada alta: 17,58 milions x 1 euro/estada = 17,58 milions d'euros (la quota mitjana de 2 euros està bonificada al 50%).

Tot això suma un total de 32,02 milions d'euros. No obstant això, l'actual situació econòmica fa suposar que per a l'any 2024 el nombre d'estades serà molt semblat al del 2019, amb un nombre de pernoctacions similar al del 2023 -58,6 milions de pernoctacions el 2023 i 58,1 milions el 2019, segons dades de l'IBESTAT-, la qual cosa permet estimar el cost dels beneficis fiscals per al 2024 en uns 32 milions d'euros.

2.2.4. Impost sobre el valor afegit

Els beneficis fiscals en l'impost sobre el valor afegit (IVA) responen fonamentalment a dos conceptes:

a) Exempcions.

b) Tipus reduïts del 4% i del 10% aplicables a certes operacions gravades amb un tipus diferent del general del 21%.

Parlament de les Illes Balears

Segons l'estimació de la Secretaria d'Estat d'Hisenda, emprant com a metodologia un sistema mixt que combina tant informació fiscal com macroeconòmica, l'import total de beneficis fiscals imputables a la comunitat autònoma de les Illes Balears són per conceptes els següents:

- Exempcions: 418 milions d'euros.
- Tipus reduït del 4 %: 188 milions d'euros.
- Tipus reduït del 10 %: 500 milions d'euros.

Això suposa un import total de 1.106 milions d'euros.

2.2.5. Imposts especials

El conjunt de conceptes que es consideren generadors de beneficis fiscals en els impostos especials està integrat per certs consums exempts recollits en la Llei 38/1992, de 28 de desembre, d'impostos especials. S'ha de tenir en compte que, per falta d'informació sobre la qual sustentar les estimacions, no ha estat possible quantificar els beneficis fiscals associats a determinats incentius.

Per fer una estimació de les xifres de beneficis fiscals que l'Administració General de l'Estat proposa incorporar al pressupost de beneficis fiscals de les comunitats autònomes, la Secretaria d'Estat d'Hisenda té en compte tant els impostos especials la recaptació dels quals correspon a l'Estat com els impostos especials la recaptació dels quals està totalment cedida a les comunitats autònomes (l'impost especial sobre l'electricitat i l'impost especial sobre determinats mitjans de transport).

La Secretària d'Estat esmentada estima l'import dels beneficis fiscals de cada figura corresponent a la Comunitat de les Illes Balears en les quanties següents, expressades en milions d'euros:

- Imposts especials de fabricació: 67,53.
- Impost especial sobre determinats mitjans de transport: 37,99.

Això suposa un import total d'uns 105 milions d'euros.

2.2.6. Tributs sobre el joc

En les taxes fiscals sobre els jocs de sort, envit o atzar es prorroga per a l'exercici de 2024 el benefici fiscal que suposa la reducció de tipus en la tributació relativa a les activitats de joc als casinos. Es tracta d'una deducció en quota del 100% de l'impost d'activitats econòmiques sempre que suposi un increment del nombre de taules de joc.

Segons l'estimació de l'ATIB, per a l'exercici de 2024 el cost d'aquesta mesura serà d'uns 0,2 milions d'euros.